

BIBLIOGRAFIA (WYBÓR)

- Adekunle J., *Culture and Customs of Rwanda*, Greenwood 2007.
- Agamben G., *Otwarte (fragmenty)*, przeł. P. Mościcki, „Krytyka Polityczna” 2008, nr 15.
- Ahlbäck T., *Exercising Power – the Role of Religions in Concord and Conflict*, Donner Institute for Research in Religious and Cultural History 2006.
- Åkerström M., *Betrayal and Betrayers*, New Brunswick–New York 1991.
- Aleksandrowicz J., *Kartki z dziennika Doktora Twardego*, Kraków–Wrocław 1983.
- Aleksium N., *Polska i zagraniczna historiografia na temat stosunków polsko-żydowskich w okresie drugiej wojny światowej*, „Zagłada Żydów. Studia i Materiały” 2005, vol. 1.
- Aly G., *Państwo Hitlera*, przeł. W. Łygaś, Gdańsk 2006.
- Ambrosewicz-Jacobs J., *Me Us Them. Ethnic Prejudices among Youth and Alternative Methods of Education*, Kraków 2003.
- Ambrosewicz-Jacobs J., *Islands of Memory. The Landscape of the (Non)Memory of the Holocaust in Polish Education from 1989 to 2015*, Kraków 2021.
- Ankersmit F., *Narracja, reprezentacja, doświadczenie. Studia z teorii historiografii*, red. i wstęp E. Domańska, Kraków 2004.
- Arad I., *Obozy śmierci akcji „Reinhardt”. Bełżec, Sobibór, Treblinka*, przeł. I. Mączka, D. Kuczyńska-Szymała, Warszawa 2021.
- Arczyński M., Balcerak W., *Kryptonim „Żegota”. Z dziejów pomocy Żydom w Polsce 1939–1945*, Warszawa 1979.
- Arendt H., *Eichmann w Jerozolimie. Rzecz o banalności zła*, Kraków 1987.
- Arendt H., *Korzenie totalitaryzmu*, przeł. D. Grinberg, M. Szawiel, Warszawa 2014.
- Assmann J., *Collective memory and Cultural Identity*, „New German Critique” 1995, nr 65.
- Assmann J., *Memory and Culture* [w:] *Memory. A History*. D. Nikulin (ed.), Oxford, New York 2015.
- Bachelard G., *Płomień świecy*, Gdańsk 1996.
- Baciński A., *Akcje organizacyjne arcybiskupa Adama Stefana Sapiehy na polu charytatywnym podczas okupacji niemieckiej (1939–1945)* [w:] *Księga Sapieżyńska*, t. 1, Kraków 1982.
- Balfour M., *Propaganda in War 1939–1945. Organisations, Policies and Publics in Britain and Germany*, London 1979.
- Banasiewicz-Ossowska E., *Między dwoma światami. Żydzi w polskiej kulturze ludowej*, Warszawa 2007.

- Barodziej W., Lemberg H. (red.), *Niemcy w Polsce 1945–1950. Wybór dokumentów*, Warszawa 2000.
- Bartoszewski W., Lewinówna Z., *Ten jest z ojczyzny mojej. Polacy z pomocą Żydom 1939–1945*, Kraków 1966.
- Bartov O., Mack P., *In God's name – genocide and religion in the 20th century*, New York 2001.
- Bau J., *Czas zbezczeszczenia. Wspomnienia z czasów drugiej wojny światowej*, Kraków 2006.
- Bauman Z. *Nowoczesność i Zagłada*, przeł. T. Kunz, Kraków 2012.
- Bauman Z., Keith T., *O pożytkach z wątpliwości. Rozmowy z Zygmuntem Baumanem*, Warszawa 2003.
- Bem M., Mazurek W., *Sobibór, badania archeologiczne prowadzone na terenie po byłym niemieckim ośrodku zagłady w Sobiborze w latach 2000–2011*, Warszawa–Włodawa 2012.
- Bem M., *Sobibór. Archeologia terenu po byłym nazistowskim obozie zagłady 2000–2017*, Warszawa–Włodawa 2019.
- Bem M., *Sobibór. Obóz zagłady 1942–1943*, Warszawa 2014.
- Berger P. L., Luckmann T., *Die gesellschaftliche Konstruktion der Wirklichkeit*, Frankfurt a. M. 1980.
- Biberstein A., *Zagłada Żydów w okupowanym Krakowie*, Kraków 2001.
- Biegański Z., *Kara śmierci w orzecznictwie Specjalnych Sądów Karnych w Polsce 1944–1946*, „Echa Przeszłości” 2004, nr V.
- Bieniarzowa J., Małcki J. M. (red.), *Kraków w latach 1918–1939. Dzieje Krakowa*, t. 4, Kraków 1997.
- Bikont A., *My z Jedwabnego*, Warszawa 2004.
- Black P., *Prosty żołnierz „akcji Reinhardt”. Oddziały z Trawniki i eksterminacja polskich Żydów [w:] Akcja Reinhardt. Zagłada Żydów w Generalnym Gubernatorstwie*, D. Libionka (red.), Warszawa 2004.
- Blett P., *Pius XII. und der Zweite Weltkrieg*, Paderborn 2000.
- Błoński J., *Biedni Polacy patrzą na getto*, Kraków 2008.
- Blum R. P., *La perception d'Autrui [w:] La communication. Actes du XV Congrès de l'Association des Sociétés de Philosophie de Langue Française*, Montréal 1973.
- Borejsza J. W., „Śmieszne sto milionów Słowian”. *Wokół światopoglądu Adolfa Hitlera*, Warszawa 2006.
- Borges J. L., *Twórca*, przeł. Z. Chądzyńska, K. Rodowska-Wiesiołowska, Warszawa 1974.
- Borowski M., *Szczęściarz. Wspomnienia z wojny: Suwalszczyzna–Stutthof–Elbląg*, Gdańsk 1994.

- Bourdieu P., *Dystynkcja. Społeczna krytyka władzy sądzenia*, Warszawa 2005.
- Broszat M., *Nationalsozialistische Polenpolitik 1939–1945*, Stuttgart 1961.
- Brożek A., *Przesiedleńcy w Niemczech. Charakterystyka demograficzna*, Katowice 1963.
- Brunner C., Seltmann U. von, *Schweigen die Täter, reden die Enkel*, Frankfurt am Main 2005.
- Bryskier H., Żydzi pod swastyką, czyli getto w Warszawie w XX wieku, Warszawa 2006.
- Bukowski L., Jankowski A., Żaryn J. (red.), *Wokół pogromu kieleckiego*, vol. 2, Warszawa 2008.
- Burszta W. J., *Struktury trwania. Kultura chłopska i jej determinanty* [w:] *Zarys krajobrazu. Wieś polska wobec zagłady Żydów 1942–1945*, B. Engelking, J. Grabowski (red.), Warszawa 2011.
- Burundi et au Rwanda*, A. Guichaoua (ed.), Lille 1995.
- Bykowska S., *Zbrodnia i kara jako rytuał. Gdański proces stutthofskich zbrodniarzy*, „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2015, t. 23.
- Cała A., *Wizerunek Żyda w polskiej kulturze ludowej*, Warszawa 2005.
- Camus A., *Mit Syzyfa i inne eseje*, przeł. J. Gruze, Warszawa 2004.
- Cesarani D., *Ostateczne rozwiązanie. Losy Żydów w latach 1933–1949*, przeł. K. Bażyńska-Chojnacka, P. Chojnacki, Warszawa 2019.
- Chajn L., *Sądy a prasa*, „Demokratyczny Przegląd Prawniczy” 1945, nr 1.
- Chalk F., Jonassohn K., *The History and Sociology of Genocide. Analyses and Case Studies*, Yale University Press, New Haven, London 1990.
- Chrobaczyński J., *Postawy, zachowania, nastroje. Społeczeństwo Krakowa wobec wojny i okupacji 1939–1945*, Kraków 1993.
- Chrobaczyński J., *Kraków – „stolica” Generalgouvernement (1939–1945)* [w:] *Kraków. Studia z dziejów miasta. W 750. rocznicę lokacji*, J. Rajman (red.), Kraków 2007.
- Chwalba A., *Kraków w latach 1939–1945*, t. 5 serii *Dzieje Krakowa*, J. Bieniarzówna, J. M. Małecki (red.), Kraków 2002.
- Chwalba A., *Polacy w służbie Moskali*, Warszawa 1999.
- Cobel-Tokarska M., *Bezludna wyspa, nora, grób. Wojenne kryjówki Żydów w okupowanej Polsce*, Warszawa 2012.
- Collotti E., *Il fascismo e gli ebrei. Le leggi razziali in Italia*, Corriere della sera, Milano 2018.
- Court A., *The Christian churches, the state and genocide in Rwanda*, „Missionaria” 2016, vol. 44, nr 1.
- Czajowski J., *Kardynał Adam Stefan Sapieha*, Wrocław 1997.

- Czerwiński D., *Pierwsza dekada. Aparat bezpieczeństwa w województwie gdańskim w latach 1945–1956*, Gdańsk 2016.
- Czocher A., *W okupowanym Krakowie. Codziennosc polskich mieszkańców miasta 1939–1945*, Gdańsk 2011.
- Dadrian V. N., *The role of Turkish physicians in the World War I genocide of Ottoman Armenians*, „Holocaust and Genocide Studies” 1986, nr 1.
- Datner S., *Las Sprawiedliwych*, Warszawa 1968.
- Datner S., *Zbrodnie hitlerowskie na Żydach zbiegłych z gett*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego” 1970, nr 3 (75).
- Dauksza A., *Ustanawianie świadka*, „Teksty Drugie” 2018, nr 3.
- Deliperi R., *Accepting the Unacceptable: Christian Churches and the 1994 Rwandan Genocide*, „E-International Relations”, <https://www.e-ir.info/2020/08/09/accepting-the-unacceptable-christian-churches-and-the-1994-rwandan-genocide/> [dostęp: 10.06.2022].
- Des Forges A., *„Leave None to Tell the Story”. Genocide in Rwanda*, Human Rights Watch 1999.
- Des Forges A., *Defeat is the Only Bad News. Rwanda under Musingu, 1896–1931*, Madison 2011.
- Dewey J., *Democracy and Education: An introduction to the philosophy of education*, York–London 1916.
- Dobrosielski P., *„Żyd z pieniążkiem” jako praktyka polskiej kultury wernakularnej. Wstępny raport z badań*, „Kultura Współczesna” 2015, nr 3.
- Dobrzanowski S., *Archidiecezja krakowska podczas okupacji niemieckiej 1939–1945* [w:] *Księga Sapieżyńska*, t. 1, Kraków 1982.
- Domańska E., *Mikrohistorie. Spotkania w międzyswiatach*, Poznań 1999.
- Domosławski A., *Śmierć w Amazonii. Nowe eldorado i jego ofiary*, Warszawa 2013.
- Douglas R. M., *Wypędzeni. Powojenne losy Niemców*, Warszawa 2013.
- Drakulić S., *Oni nie skrzywdziliby nawet muchy. Zbrodniarze wojenni przed Trybunałem w Hadze*, Warszawa 2006.
- Dränger G., *Pamiętnik Justyny*, Kraków 1946.
- Duda M., *Patriarcha będziniński. Ks. Wincenty Mieczysław Zawadzki (1894–1975)*, Będzin 2016.
- Dziurok A., Madajczyk P., Rosenbaum S. (red.), *Die deutsche Minderheit in Polen und die kommunistischen Behörden 1945–1989*, Paderborn 2017.
- Dziurok A., *Śląskie rozrachunki. Władze komunistyczne a byli członkowie organizacji nazistowskich na Górnym Śląsku w latach 1945–56*, Katowice 2000.
- Eisenbach A., *Hitlerowska polityka Zagłady Żydów*, Warszawa 1961.

- Engelking B., „Szanowny Panie Gistapo”. *Donosy do władz niemieckich w Warszawie i okolicach w latach 1940–1941*, Warszawa 2003.
- Engelking B., *Jest taki piękny słoneczny dzień. Losy Żydów szukających ratunku na polskiej wsi 1942–1945*, Warszawa 2011.
- Engelking B., Grabowski J. (red.), *Dalej jest noc. Losy Żydów w wybranych powiatach okupowanej Polski*, t. 1–2, Warszawa 2018.
- Engelking B., Leociak J., *Getto warszawskie. Przewodnik po nieistniejącym mieście*, Warszawa 2013.
- Foedrowitz M., *Auf der Suche nach einer besatzungspolitischen Konzeption. Der Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD im Generalgouvernement* [w:] G. Paul, K.-M. Mallmann (Hrsg.), *Die Gestapo im Zweiten Weltkrieg. „Heimatfront” und besetztes Europa*, Darmstadt 2000.
- Folman-Raban Ch., *Nie rozstałam się z nimi*, Warszawa 2000.
- Forecki P., *Od „Shoah” do „Strachu”. Spory o polsko-żydowską przeszłość i pamięć w debatach publicznych*, Poznań 2010.
- Forecki P., *Spór o Jedwabne. Analiza debaty publicznej*, Poznań 2008.
- Forecki P., *Po Jedwabnem. Anatomia pamięci funkcjonalnej*, Poznań 2018.
- Friedlander S., *Pius XII. und das Dritte Reich*, Reinbek 1965.
- Friedländer S., *Das Dritte Reich und die Juden. t. 2. Die Jahre der Vernichtung: 1939–1945*. München 2006.
- Friedländer S., *Czas eksterminacji. Nazistowskie Niemcy i Żydzi 1939–1945*, przeł. S. Kupisz, A. M. Nowak, K. Masłowski, Warszawa 2010.
- Gacek J., *Ina Benita. Za wcześnie na śmierć*, Warszawa 2018.
- Garland-Thomson R., *Gapienie się, czyli o tym, jak patrzymy i jak pokazujemy siebie innym*, przeł. K. Ojrzyńska, Kraków 2020.
- Gebert K., *Ostateczne rozwiązania. Ludobójcy i ich dzieło*, Warszawa 2022.
- Gillis J., *Commemorations: The Politics of National Identity*, Princeton University Press 1994.
- Glazar R., *Stacja Treblinka*, Warszawa 2011.
- Gliniecki T., Owiński M., *Stutthof 8/9 maja 1945 r. Historia i pamięć*, Sztutowo 2020.
- Głowiński T., Lehnstaedt S., Mędykowski W. (red.), *Tak, jak gdyby nas nigdy nie było. Zagłada Żydów w ramach niemieckiej Aktion „Reinhardt”*, Warszawa 2021.
- Goff J. L., *Historia i pamięć*, Warszawa 2007.
- Goffman E., *Piętno*, Gdańsk 2005.
- Górski J., *Na przełomie dziejów*, oprac. Artur Zióntek, Siedlce 2005.
- Grabowska-Chałka J., *Stutthof – informator turystyczny, przewodnik*, Gdańsk–Sztutowo 2004.

- Grabowski J., „*Ja tego Żyda znam!*” Szantażowanie Żydów w Warszawie 1939–1943, Warszawa 2004.
- Grabowski J., Engelking B., Skibińska A. (red.), *Zarys krajobrazu. Wieś polska wobec Zagłady Żydów 1942–1945*, Warszawa 2011.
- Grabowski J., *Judenjagd. Polowanie na Żydów 1942–1945. Studium dziejów pewnego powiatu*, Warszawa 2011.
- Grabowski J., *Strażacy, wiejska straż nocna i granatowa policja a zagłada Żydów na obszarach wiejskich w dystrykcie krakowskim* [w:] *Zagłada Żydów na polskiej prowincji*, A. Sitarek, M. Trębacz, E. Wiatr (red.), Łódź 2012.
- Grabowski J., Libionka D. (red.), „*Klucze i kasa. O mieniu żydowskim w Polsce pod okupacją niemiecką i we wczesnych latach powojennych 1939–1950*”, Warszawa 2014.
- Grabowski J., *Na posterunku. Udział polskiej policji granatowej i kryminalnej w zagładzie Żydów*, Wołowiec 2020.
- Grądzka M., *Kościół katolicki w Krakowie w pomocy Żydom. Zarys problematyki badawczej* [w:] *Kościół krakowski 1939–1945*, Kraków 2014.
- Grądzka M., *Usiłujemy żyć, jak gdyby nigdy nic. „Aryjskie” losy dwóch Żydówek krakowskich: Ireny Markiewicz i Marii Steczko, zapisane w pamiętnikach* [w:] *Kobieta i mężczyzna. Jedna przestrzeń – dwa światy*, B. Popiołek, A. Chłosty-Sikorskiej, M. Gadochy (red.), Warszawa 2015.
- Grądzka-Rejak M., „*Mysły się nawzajem poznawały po oczach*”... Z badań nad strategiami przetrwania kobiet żydowskich funkcjonujących „na powierzchni” po tzw. aryjskiej stronie w okupowanym Krakowie i okolicach, „*Pamięć i Sprawiedliwość*” 2015, nr 26.
- Grądzka-Rejak M., „*Od dłuższego czasu straciłem wszelki kontakt z żydami i żydostwem*”. Neofici w okupowanym Krakowie w świetle materiałów *Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie*, „*Zagłada Żydów. Studia i materiały*” 2017, nr 13.
- Grądzka-Rejak M., Janicki K., Kaliński D., Kuzak R., Pawlina S., Zaprutko-Janicka A., *Okupowana Polska w liczbach*, Warszawa 2022.
- Grądzka-Rejak M., *Kobieta żydowska w okupowanym Krakowie 1939–1945*, Kraków 2016.
- Grądzka-Rejak M., Ołaszek J., *Holokaust, pamięć, powielacz. Zagłada Żydów i okupacyjne stosunki polsko-żydowskie w publikacjach drugiego obiegu w PRL*, Warszawa 2020.
- Grochowskiego P., *O tym nie wolno mówić... Zagłada Żydów w opowieściach wspomnieniowych ze zbiorów Dionizjusza Czubali*, Toruń 2019.
- Gross J. T., *Sąsiedzi. Historia zagłady żydowskiego miasteczka*, Sejny 2000.
- Gross N., *Kim pan jest panie Grymek?*, Kraków 2005.

- Grudzińska-Gross I., Gross J. T., *Złote żniwa. Rzecz o tym, co działo się na obrzeżach Zagłady*, Kraków 2011
- Grynberg M., *Księga Sprawiedliwych*, Warszawa 1993.
- Grynberg M., *Pomoc udzielana Żydom w czasie okupacji hitlerowskiej w Polsce (Uwagi i refleksje)*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego” 1987, nr 2 (142).
- Haffner S., *Geschichte eines Deutschen. Die Erinnerungen 1914–1933*, Stuttgart, München 2000.
- Hatzfeld J., *Strategia antylop*, przeł. J. Giszczak, Wołowiec 2009.
- Hatzfeld J., *Sezon maczet*, przeł. J. Giszczak, Wołowiec 2012.
- Hebich A., *Dziewczyny Sprawiedliwe. Polki, które ratowały Żydów*, Kraków 2019.
- Heksel B., Kocik K., *Żegota. Ukryta pomoc*, Kraków 2017.
- Hera J., *Losy artystów polskich w czasach niewoli 1939–1945*, Kraków 2019.
- Hertz A., *Żydzi w kulturze polskiej*, Warszawa 2003.
- Hilberg R., *Zagłada Żydów europejskich*, przeł. J. Giebułtowski, Warszawa 2014.
- Himka J.-P., Michlic J. B., *Introduction [w:] Bringing the Dark Past to Light. The Reception of the Holocaust in Postcommunist Europe*, J.-P. Himka, J. B. Michlic (red.), London 2013.
- Hirsch H., *Zemsta ofiar. Niemcy w obozach w Polsce 1944–1950*, Warszawa 1999.
- Iranek-Osmecki K., *Kto ratuje jedno życie... Polacy i Żydzi 1939–1945*, Londyn 1968.
- Jakubik J., *Ceranów dawniej i dziś*, Siedlce 2005.
- Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość. Rozmowy na przelocie tysiącleci*, Kraków 2005.
- Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei*, Lublin 1994.
- Jankowska A., *Ciało zbrodniarza. Wizualne reprezentacje procesu i egzekucji Arthura Greisera*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 2019, t. 41, nr 2.
- Januszewski B., *Kino pod okupacją. Wojenne losy i postawy polskich filmowców (1939–1945)*, Gdańsk–Warszawa 2021.
- Jarkowska-Natkaniec A., *Wymuszona współpraca czy zdrada? Wokół przypadków kolaboracji Żydów w okupowanym Krakowie*, Kraków 2018.
- Jędrzejec B. J., *Walka i pamięć – przyczynek do dziejów najnowszych Zagłębia i Śląska 1939–1946*, Rybnik 2008.
- Jonca K., *Gab es ein Schweigen der Bischöfe?*, „Politische Meinung” 2002, nr 12.
- Kacprzak P., *Weryfikacja narodowościowa ludności rodzimej i rehabilitacja tzw. „Volksdeutschów” w latach 1945–1949*, „Czasopismo prawnohistoryczne” 2011, tom LVIII, zeszyt 2.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.

- Kaszuba A., *Wspomnienia i zeszyty szwedzkie*, Sztutowo 2009.
- Kilian A., *Hitlerowskie dążenia do pozbawienia obywatelstwa polskiego ludności Pomorza Gdańskiego jako naruszenie prawa międzynarodowego*, „Zeszyty Muzeum Stutthof” 1997, nr 2.
- Klee E., *Das Personenlexikon zum Dritten Reich. Wer war was vor und nach 1945*, Frankfurt am Main 2005.
- Kleßmann Ch., *Die Selbstbehauptung einer Nation. NS-Kulturpolitik und polnische Widerstandsbewegung im Generalgouvernement 1939–1945*, Düsseldorf 1971.
- Kłodziński S., *Krakowski „Patronat” więzienny*, „Przegląd Lekarski – Oświecimy” 1972, nr 1.
- Klucze i kasa. O mieniu żydowskim w Polsce pod okupacją niemiecką i we wczesnych latach powojennych, 1939–1950*, J. Grabowski, D. Libionka (red.), Warszawa 2014.
- Klukowski Z., *Zamojszczyzna 1918–1959*, Warszawa 2017.
- Kochanowski J., *Losy Niemców w Polsce Centralnej w latach 1945–1950. Na przykładzie województwa łódzkiego, warszawskiego i krakowskiego (powiat Biata)* [w:] *Niemcy w Polsce 1945–1950. Wybór dokumentów*, W. Barodziej, H. Lemberg (red.), t. 2, Warszawa 2000.
- Konieczny A., *„Organizacja Schmelz” i jej obozy pracy dla Żydów na Śląsku w latach 1940–1944* [w:] *„Acta Universitatis Wratislaviensis. Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi”*, z. 15, Wrocław 1992.
- Kopka B., *Obozy pracy w Polsce 1944–1950: przewodnik encyklopedyczny*, Warszawa 2002.
- Koprowska K., *Postronni? Zagłada w relacjach polskich świadków*, Kraków 2018.
- Korczak J., *Nędza Warszawy*, „Miesięcznik Kuriera Polskiego” 1901, nr 10.
- Korczak J., *Spowiedź motyla* [w:] *Dzieła*, t. 6, Warszawa 1996.
- Korczak J., *Listy i rozmyślenia palestyńskie*, wyb. i oprac. Bożena Wojnowska, Warszawa 1999.
- Korzeniewski B., *Filmowe zapośredniczenia niemieckiej pamięci o II wojnie światowej* [w:] *Przemiany pamięci społecznej a teoria kultury*, Poznań 2007.
- Kowalski M., *„Polska policja nie wkraczała. A oni robili pogromy”. Nacjonalistyczna przemoc antyżydowska na podlaskiej prowincji w świetle dokumentów urzędowych w latach 1934–1938. Przebieg, skala, postawy*, „Kwartalnik Historii Żydów” 2021, nr 2 (278).
- Kowalski W., *Dwie strony krat. Z historii więzienia w Gdańsku*, Gdańsk 2003.
- Kracik J., *Archidiecezja krakowska* [w:] *Życie religijne w Polsce pod okupacją hitlerowską 1939–1945*, ks. Z. Zieliński (red.), Warszawa 1982.
- Król E. C., *Polska i Polacy w propagandzie narodowego socjalizmu w Niemczech 1919–1945*, Warszawa 2006.

- Król E. C., *Trzecia Rzesza wobec zbrodni katyńskiej* [w:] *Zbrodnia katyńska. Polska a Rosja. Wyjście z kryzysu prawdy 1940–2016*, M. Tarczyński (red.), Warszawa 2017.
- Królikowski J., *Budowałem most kolejowy w pobliżu Treblinki. Wspomnienie*, „Biuletyn ŻIH” 1964, nr 49.
- Kroll B., *Rada Główna Opiekuńcza*, Warszawa 1985.
- Krzyżanowski A., *Koleje polskie w czasie okupacji*, „Przegląd komunikacyjny. Miesięcznik poświęcony sprawom komunikacji kolejowej, drogowej, wodnej i powietrznej”, nr 4 (22), kwiecień 1947.
- Krzyżanowski Ł., *Dom, którego nie było. Powroty ocalałych do powojennego miasta*, Wołowiec 2016.
- Kubicki L., *Zbrodnie wojenne w świetle prawa polskiego*, Warszawa 1963.
- Kurek E., *Dzieci żydowskie w klasztorach. Udział żeńskich zgromadzeń zakonnych w akcji ratowania dzieci żydowskich w Polsce w latach 1939–1945*, Zakrzewo 2012.
- Kurkiewiczowa W., *Za murami Monte*, Kraków 1968.
- Kuryłowicz J., „Język polski” 1949, nr 4.
- Kuwalek R., *Obóz zagłady w Bełżcu*, Lublin–Bełżec 2005.
- Kuwalek R., *Obóz zagłady w Bełżcu*, Lublin 2010.
- Lanzmann C., *Shoah*, przeł. M. Bieńczyk, Koszalin 1993.
- Le Goff J., *Historia i pamięć*, Warszawa 2007.
- Lehnstaedt S., *Czas zabijania. Bełżec, Sobibór, Treblinka i Akcja Reinhardt*, przeł. B. Nowacki, Warszawa 2018.
- Lehnstaedt S., Traba R. (red.), *Akcja „Reinhardt”. Historia i upamiętnienie*, Warszawa 2019.
- Lehrer E., *Na szczęście to Żyd. Polskie figurki Żydów*, Kraków 2014.
- Leiber R., *Der Papst und die Verfolgung der Juden* [w:] *Summa iniuria oder durfte der Papst schweigen?*, F. Raddatz (red.), Reinbek 1963.
- Lemkin R., *Rządy państw Osi w okupowanej Europie. Prawa okupacyjne, analiza rządzenia propozycje zadośćuczynienia*, przeł. A. Bieńczyk-Missala, P. Grzebyk, B. Lackoroński, M. Madej, Warszawa 2013.
- Leociak J., *Ratowanie. Opowieści Polaków i Żydów*, Warszawa 2010.
- Lévinas E., *Rozmowy z Emmanuelem Lévinasem*, przeł. M. Jędraszewski, „Poznańskie Studia Teologiczne” 1986, t. 6.
- Lévinas E., *Trudna wolność. Eseje o judaizmie*, przeł. A. Kuryś, J. Migasiński, Gdynia 1991.
- Lévinas E., *O Bogu, który nawiedza myśl*, przeł. M. Kowalska, Kraków 1994.
- Lévinas E., *Imiona własne*, przeł. J. Margański, Warszawa 2000.

- Lévinas E., *Inaczej niż być lub ponad istotą*, przeł. P. Mrówczyński, Warszawa 2000.
- Lévinas E., *Całość i nieskończoność. Esej o zewnętrzności*, przeł. M. Kowalska, Warszawa 2002.
- Lévinas E., *Kilka myśli o filozofii hitleryzmu*, tłum. J. Migasiński, „Literatura na Świecie” 2004, nr 1–2.
- Libionka D. (red.), *Akcja Reinhardt. Zagłada Żydów w Generalnym Gubernatorstwie*, Warszawa 2004.
- Libionka D., *Polska hierarchia kościelna wobec eksterminacji Żydów – próba krytycznego ujęcia*, „Zagłada Żydów. Studia i Materiały” 2009, nr 5.
- Libionka D., *Polskie piśmiennictwo na temat zorganizowanej i indywidualnej pomocy Żydom (1945–2008)*, „Zagłada Żydów. Studia i materiały” 2008, vol. 4.
- Libionka D. (red.), *Obóz zagłady w Bełżcu w relacjach ocalonych i zeznaniach polskich świadków*, Lublin 2013.
- Libionka D., *Zagłada Żydów w Generalnym Gubernatorstwie. Zarys problematyki*, Lublin 2017.
- Ligocka R., *Dziewczynka w czerwonym płaszczyku*, Kraków 2002.
- Linden I., Linden J., *Church and Revolution in Rwanda*, Manchester 1997.
- Longericht P., *„Davon haben wir nichts gewusst!” Die Deutschen und die Judenverfolgung 1933–1945*, München 2006.
- Longman T., *Christianity and genocide in Rwanda*, Cambridge University Press 2010.
- Longman T., *Church, Politics and the Genocide in Rwanda*, „Journal of Religion in Africa” 2001, nr 31(2).
- Lubecka J., *Sprawcy w rękach ofiar – sprawiedliwość czy zemsta [w:] Jak rodzi się zło: sprawcy, wykonawcy, pomocnicy*, A. Bartuś (red.), Oświęcim 2018.
- Machcewicz P., Persak K. (red.), *Wokół Jedwabnego*, vol. 2: *Dokumenty*, Warszawa 2002.
- Mąciór-Majka B., *Generalny Plan Wschodni. Aspekty ideologiczny, polityczny i ekonomiczny*, Kraków 2007.
- Madajczyk C. (red.), *Mniejszości narodowe w Polsce. Państwo i społeczeństwo polskie a mniejszości narodowe w okresach przelomów politycznych (1944–1989)*, Warszawa 1998.
- Madajczyk P., *Mniejszości narodowe w Polsce. Państwo i społeczeństwo polskie a mniejszości narodowe w okresach przelomów politycznych*, P. Madajczyk (red.), Warszawa 1998.
- Madajczyk P., *Niemcy polscy 1944–1989*, Warszawa 2011
- Majewska J., *„Świadek zeznał, co następuje...”*. *Protokoły przesłuchania polskich pracowników kolei pracujących na stacjach w okolicy obozów akcji „Reinhardt”*, „Zagłada Żydów. Studia i Materiały” 2016, nr 13.

- Majewski P., *Kolaboracja, której nie było... Problem postaw społeczeństwa polskiego w warunkach okupacji niemieckiej 1939–1945*, „Dzieje Najnowsze” 2004, nr 4.
- Majewski P., *Wojna i kultura. Instytucje polskiej w okupacyjnych realiach Generalnego Gubernatorstwa 1939–1945*, Warszawa 2005.
- Malaparte C., *Zima w Polsce*, „Życie Literackie” 1987, nr 36.
- Marciniak M., *Pozytywne doświadczenia biograficzne w kontekście okupacji: oportunistyzm i opór* [w:] *Biografia a tożsamość narodowa*, M. Czyżewski, A. Piotrowski, A. Rokuszewska-Pawełek (red.), Łódź 1996.
- Mariańscy M. M., *Wśród przyjaciół i wrogów: poza gettem w okupowanym Krakowie*, Kraków 1988.
- Markiel T., Skibińska A., *„Jakie to ma znaczenie, czy zrobili to z chciwości?”*. *Zagłada domu Trynczerów*, Warszawa 2011.
- Martin B., *Friedensinitiativen und Machtpolitik*, Düsseldorf 1977.
- Mazur G., *Zygmunt Kapitaniak (1905–1971)*, „Zeszyty Historyczno-Polityczne SD” 1986, nr 1 (48).
- Melchior M., *Zagłada a tożsamość. Polscy Żydzi ocaleni „na aryjskich papierach”. Analiza doświadczenia biograficznego*, Warszawa 2004.
- Meler J. S., *Wykonawcy wyroków śmierci w Polsce w XX wieku. Historia nieznaną*, Toruń 2021.
- Melson R. *Revolution and Genocide. On the Origins of the Armenian Genocide and the Holocaust*, Chicago–London 1992.
- Mendel M., *Gdańskie miejsca (nie)pamięci: wiedzieć, żeby nie wiedzieć*, „Rocznik Gdański”, t. 75–76, 2015–2016.
- Mianowska A., *Smutki i radości szpitala jeńców polskich przy ul. Skarbowej 2 w Krakowie*, „Przegląd Lekarski – Oświęcim” 1989, nr 1.
- Mianowska A., *Szpital jeniecki „u Jezuitów” w Krakowie*, „Przegląd Lekarski – Oświęcim” 1986.
- Michlic J. B., *Obcy jako zagrożenie. Obraz Żyda w Polsce od roku 1880 do czasów obecnych*, przeł. A. Switzer, Warszawa 2015.
- Michlic J. B., *Pamiętam wszystko – wszystko. Relacje między ocalonymi Żydami a ratującymi ich Polakami w świetle korespondencji 1945–1949*, „Więź” 2013, nr 2.
- Micińska M., *Zdrada, córka nocy*, Warszawa 1998.
- Midlarsky M. I., *The Killing Trap. Genocide in the Twentieth Century*, Cambridge 2005.
- Miller A., Buddie A., Kretschmar J., *Explaining the Holocaust: Does Social Psychology Exonerate the Perpetrators?* [w:] *Understanding Genocide: The Social Psychology of the Holocaust*. L. S. Newman, R. Erber (eds.), Oxford 2002.

- Mironowicz E., *Trzeci front. Propaganda radziecka i niemiecka na Białorusi 1941–1944*, Białystok 2022. Młynarczyk J. A., „Akcja Reinhardt” w gettach prowincjonalnych dystryktu warszawskiego 1942–1943 [w:] *Prowincja noc. Życie i zagłada Żydów w dystrykcie warszawskim*, B. Engelking, J. Leociak, D. Libionka (red.), Warszawa 2007.
- Młynarski F., *Wspomnienia*, Warszawa 1971.
- Nalewajko-Kulikow J., *Strategie przetrwania. Żydzi po aryjskiej stronie Warszawy*, Warszawa 2004.
- Namysło A., *Po tej stronie był również Człowiek. Mieszkańcy przedwojennego województwa śląskiego z pomocą Żydom w okresie II wojny światowej*, Katowice–Warszawa 2021.
- Namysło A., *Praca przymusowa jako jedna z metod rozwiązania „problemu żydowskiego” na obszarze Ostoberschlesien w okresie okupacji niemieckiej (na przykładzie Sosnowca)* [w:] *Żydzi na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim: historia, kultura, zagadnienia konserwatorskie*, D. Rozmus, S. Witkowskiego (red.), Kraków–Bytom 2011.
- Namysło A., *Żydzi w okresie okupacji hitlerowskiej (1939–1945)* [w:] *Będzin 1358–2008. Od rozbiorów do współczesności*, t. 3, A. Glimos-Nadgórska, M. Z. Pulinowa, J. Sperka (red.), Będzin 2008.
- Nelken H., *Pamiętnik z getta w Krakowie*, Toronto 1987.
- Ney-Krwawicz M., *Komenda Główna Armii Krajowej 1939–1945*, Warszawa 1990.
- Niesen P., *Political party bans in Rwanda 1994–2003: three narratives of justification. Ethnic Party Bans in Africa*, Routledge 2013.
- Nijakowski L. M., *Ludobójstwo. Historia i socjologia ludzkiej destrukcyjności. Popularne wprowadzenie*, Warszawa 2018.
- Nijakowski L. M., *Rola dyskursu ideologicznego w mobilizacji ludobójczej w XX wieku*, „Studia Socjologiczne” 2012, nr 1.
- Nijakowski L., „*Kiedy krwawa plama staje się białą*”. *Polityka pamięci związana z masakrami w XX wieku* [w:] *Pamięć zbiorowa jako czynnik integracji i źródło konfliktów*, A. Szpociński (red.), Warszawa 2009.
- Nirensztajn A., *Ruch oporu Żydów w Zagłębiu Dąbrowskim pod okupacją hitlerowską*, „Kwartalnik Historii Żydów” 2001, nr 200/4.
- Nitschke B., *Wysiedlenie czy wypędzenie? Ludność niemiecka w Polsce w latach 1945–1949*, Warszawa 2000.
- Nowotarska R., *Tryptyk wojenny*, Londyn 1974.
- Ntamabyaliro A., *Rwanda pour une réconciliation, la miséricorde chrétienne: Une analyse historico-théologique du magistère épiscopal rwandais (1952–1962)*, Harmattan 2011.

- Olejnik L., *Zdraycy narodu? Losy Volksdeutschów w Polsce po II wojnie światowej*, Warszawa 2006.
- Olick J. K., Robbins J., *Social Memory Studies: From „Collective Memory” to the Historical Sociology of Mnemonic Practices*, „Annual Review of Sociology” 1998, vol. 2.
- Orski M., *Filie obozu koncentracyjnego Stutthof na terenie miasta Elbląga w latach 1940–1945*, Gdańsk 1992.
- Orski M., *Ostatnie dni obozu koncentracyjnego Stutthof*, Gdańsk 1998.
- Orski M., *Represje stosowane przez władze radzieckie wobec więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof po wkroczeniu Armii Czerwonej na terytorium Pomorza Gdańskiego w marcu 1945 roku*, „Gdańskie Studia Humanistyczne” 2010, vol. 8, nr 1–2.
- Orski M., *Zbrodniarze obozu koncentracyjnego Stutthof w Więzieniu Karno-Słedczym w Gdańsku w 1946 r. Egzekucja z 4 lipca 1946 r. Aktualny stan wiedzy*, „Zeszyty Muzeum Stutthof” 2016, nr 4 (14).
- Owsiński M., *Sprawca w propagandzie medialnej na przykładzie pierwszego procesu stutthofskiego* [w:] *Jak rodzi się zło: sprawcy, wykonawcy, pomocnicy*, A. Bartuś (red.), Oświęcim 2018.
- Pachter M., *Umierać też trzeba umieć*, Warszawa 2015.
- Pająk I., *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia i Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, t. 2, Katowice 1998.
- Pankiewicz T., *Apteka w getcie krakowskim*, Kraków 2012.
- Paulsson G. S., *Utajone miasto. Żydzi po aryjskiej stronie Warszawy (1940–1945)*, Kraków 2007.
- Peleg A., Łabno B., Maria Hochberg-Mariańska [w:] *Wojna to męska rzecz? Losy kobiet w okupowanym Krakowie w dwunastu odstępach*, Kraków 2011.
- Pemper M., *Prawdziwa historia Listy Schindlera*, Warszawa 2006.
- Perechodnik C., *Spowiedź. Dzieje rodziny żydowskiej podczas okupacji hitlerowskiej w Polsce*, Warszawa 2004.
- Perlascha G., *L'Impostore*, Bolonia 2017.
- Perraudin A., *Un évêque au Rwanda: „Par-dessus tout la charité”: les six premières années de mon épiscopat (1956–1962)*, Saint-Maurice 2003.
- Piątkowska A., Pruszkowska-Sokalla K., *Ostatni Sprawiedliwi. Rozmowy z Polakami, którzy ratowali Żydów podczas drugiej wojny światowej*, Kraków 2020.
- Piątkowski S., *Bandytyzm i inne formy przestępczości kryminalnej na obszarach wiejskich Generalnego Gubernatorstwa w początkach okupacji niemieckiej (październik 1939–czerwiec 1941 r.)* [w:] *Polska pod okupacją 1939–1945*, t. 1, Warszawa 2019.

- Piotrowski R., *Artyści w okupowanej Polsce. Zdrady, triumfy, dramaty*, Warszawa 2015.
- Piotrowski S., *Misja Odyla Globocnika. Sprawozdania o wynikach finansowych zagłady Żydów w Polsce*, Warszawa 1949.
- Pivnik S., *Ocalały. Auschwitz, marsz śmierci i walka o wolność*, Warszawa 2013.
- Pleskot P., *Czerwony kontrwywiad. Struktura Departamentu I MBP 1944–1954 (pion centralny)* [w:] *W sieci. Powojenne polskie siatki wywiadowcze (AK-NIE-WIN, PSZ) w latach 1944–1955*, M. Bechta (red.), Warszawa 2016.
- Plużański T., *Z otchłani*, Warszawa 1996.
- Podemski P., *Prawna i faktyczna sytuacja włoskich Żydów w dobie prześladowań faszystowskich 1938–1943*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 2013, nr 3.
- Polacy i Żydzi pod okupacją niemiecką 1939–1945. Studia i materiały*, A. Żbikowski (red.), Warszawa 2006.
- Polański R., *Roman*, przeł. K. i P. Szymanowscy, Warszawa 1989.
- Pospieszalski K. M., *The German People's List in The Reichsgau Warthland. Selected Documents With Summaries in English*, „Instytut Zachodni”, Poznań 1949.
- Przegiętka M., *Selbstschutz w Generalnym Gubernatorstwie* [w:] *W cieniu Einsatzgruppen. Volksdeutscher Selbstschutz w okupowanej Polsce 1939–1940*, I. Mazanowska, T. Ceran, M. Przegiętka (red.), Warszawa 2021.
- Przegiętka M., *Selbstschutz w Generalnym Gubernatorstwie* [w:] *W cieniu Einsatzgruppen. Volksdeutscher Selbstschutz w okupowanej Polsce 1939–1940*, I. Mazanowska, T. Ceran, M. Przegiętka (red.), Warszawa 2021.
- Przewrocka-Aderet K., *Cisi Sprawiedliwi*, „Tygodnik Powszechny” 2018, nr 20.
- Puławski A., *Wykluczenie czy samowykluczenie? Trzy aspekty obecności Żydów w wojennym społeczeństwie polskim na przykładzie 1942 roku*, „Pamięć i Sprawiedliwość” (12)/2008, nr 1.
- Puławski A., *W obliczu Zagłady. Rząd RP na Uchodźstwie, Delegatura Rządu RP na Kraj, ZWZ-AK wobec deportacji Żydów do obozów zagłady (1941–1942)*, Lublin 2009.
- Rabinovitch G., *Nauki płynące z Zagłady*, Warszawa 2019.
- Raczy E., *Historiografia polska przelotem XX/XXI stulecia wobec Zagłady Żydów oraz stosunków polsko-żydowskich. Zarys problematyki*, „Białostockie Teki Historyczne” 2017, vol. 15.
- Raczy E., *Pomoc Polaków dla ludności żydowskiej na Rzeszowszczyźnie 1939–1945*, Rzeszów 2008.
- Raczy E., *Zagłada Żydów w dystrykcie krakowskim w latach 1939–1945*, Rzeszów 2014.

- Rauschning H., *Gespräche mit Hitler*, Zürich–New York 1940.
- Represje za pomoc Żydom na okupowanych ziemiach polskich w czasie II wojny światowej, t. 1, M. Grądzkiej-Rejak, A. Namysło (red.), Warszawa 2019.
- Reyntjens F., *Pouvoir et droit au Rwanda: droit public et évolution politique, 1916–1973*, Tervuren 1985.
- Ringelblum E., *Stosunki polsko-żydowskie w czasie drugiej wojny światowej*, Warszawa 2020.
- Röger M., *Wojenne związki. Polski i Niemcy podczas okupacji*, Warszawa 2016.
- Ronikier A., *Pamiętniki 1939–1945*, Kraków 2013.
- Rotfeld A. D., *Pamięć i polityka zagraniczna [w:] Pamięć i polityka zagraniczna*, P. Kosiewski (red.), Warszawa 2006.
- Roth M., *Herrenmenschen. Die deutschen Kreishauptleute im besetzten Polen – Karrierewege, Herrschaftspraxis und Nachgeschichte*, Göttingen 2009.
- Rożek M., *Kardynał Sapieha*, Kraków 2007.
- Różycki S., Kopówka E., Zalewska N., *Obóz zagłady Treblinka II. Topografia zbrodni*, Warszawa–Treblinka 2019.
- Rückerl A., *Ściganie zbrodni hitlerowskich 1945–1978*, Warszawa 1980.
- Samsonowska K., *Pomoc dla Żydów krakowskich w okresie okupacji hitlerowskiej [w:] Polacy i Żydzi pod okupacją niemiecką 1939–1945. Studia i materiały*, A. Żbikowski (red.), Warszawa 2006.
- Samsonowska K., *Pomoc Żydom i ratowanie ich w Krakowie w okresie okupacji niemieckiej 1939–1945 [w:] Krakowscy sprawiedliwi. Motywy, postawy, przesłanie*, Kraków 2013.
- Sanchez J. M., *Pius XII und der Holocaust*, Paderborn 2003.
- Sarid Y., *Potwór pamięci*, Wrocław–Wojnowice 2021.
- Scharf R., *Poland, what have I to do With Thee... Essays without Prejudice! Co mnie i Tobie Polsko... Eseje bez uprzedzeń*, Kraków 1999.
- Schelvis J., *Obóz zagłady w Sobiborze*, Lublin 2021.
- Schmid J., *Papst Pius XII. begebenen*, Augsburg 2001.
- Scholder K., *Die Kirche und das Dritte Reich*, Frankfurt am Main 1986, t. 1.
- Scholder K., *Kirchen und das Dritte Reich*, t. 1, *Vorgeschichte und Zeit der Illusionen 1918–1934*, Frankfurt am Main 1977.
- Sellin J., *Arcybiskup Adam Stefan Sapieha a holokaust*, „Kwartalnik Historii Żydów” 2014, nr 4.
- Senfft A., *Schweigen tut weh. Eine deutsche Familiengeschichte*, Berlin 2009.
- Seweryn T., *Chleb i krew [w:] W 3-cią rocznicę zagłady getta w Krakowie*, Kraków 1946.
- Seweryn T., *Wielostronna pomoc Żydom w czasie okupacji hitlerowskiej*, „Przeгляд lekarski – Oświęcim” 1967, nr 1.

- Shakespeare W., *Makbet* [w:] *Tragedie i kroniki*, przeł. S. Barańczak, Kraków 2013.
- Siemaszko A., *Granice tolerancji. Socjologia dewiacji*, Warszawa 1993.
- Sitarek A., Trębacz M., Wiatr E. (red.), *Zagłada Żydów na polskiej prowincji*, Łódź 2012.
- Skarga B., *O filozofię bać się nie musimy. Szkice z różnych lat*, Warszawa 1999.
- Skarżyńska K., *Dyskusja* [w:] *Pamięć i działanie. Seminarium*, Warszawa 2001.
- Skibińska A., *Wdzięczność i zapomnienie. Polacy i Żydzi wobec Sprawiedliwych* [w:] *Następstwa zagłady Żydów. Polska 1944–2010*, M. Adamczyk-Garbowska, F. Tych (red.), Lublin 2011.
- Skocpol T., *Social Revolutions in the Modern World*, Cambridge 1994.
- Śleszyński W., *Okupacja sowiecka na Białostoczczyźnie 1929–1941. Propaganda i indoktrynacja*, Białystok 2001.
- Słoński S., *Słownik polskich błędów językowych*, Warszawa 1947.
- Somerville K., *Radio Propaganda and the Broadcasting of Hatred: Historical Development and Definitions*, Palgrave Macmillan 2012.
- Sonnino P., *Questo è ststo, il Saggiatore*, Milano 2014.
- Sowa A. L., *Kraków i krakowianie we wrześniu 1939 w świetle historiografii*, „Krzysztofor” 1990, nr 17.
- Sowa A. L., *Kraków pod okupacją hitlerowską – stan badań* [w:] *Kraków w czasie II wojny światowej. Materiały z sesji Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa*, Kraków 1992.
- Spoerer M., *Zwangsarbeit unter dem Hakenkreuz. Ausländische Zivilarbeiter Kriegsgefangene und Häftlinge im Deutschen Reich und im besetzten Europa 1939–1945*, Stuttgart–Monachium 2001.
- Spoleczna psychologia piętna*, T. F. Heatherton, R. E. Kleck, M. R. Hebl (red.), przeł. T. Szustrowa, M. Szuster, J. Radzicki, Warszawa 2010.
- Spychalska A., *Kościół katolicki wobec ludobójstwa rwandyjskiego*, http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/54586/PDF/13_Aleksandra_Spychalska.pdf [dostęp: 10.08.2022].
- Stasiński L., *Będzin. Pierwsze dni wojny 1939 r.*, Będzin 2014.
- Stasiuk A., *Fado*, Wołowiec 2021.
- Stasiuk A., *Nie ma ekspresów przy złotych drogach*, Wołowiec 2013.
- Steinlauf M. C., *Pamięć nieprzyswojona*, Warszawa 2001.
- Sterling E., *Er ist wie du. Aus der Frühgeschichte des Antisemitismus in Deutschland (1815–1850)*, München 1956.
- Steyer D. (red.), *Stutthof. Hitlerowski obóz koncentracyjny*, Warszawa 1988.
- Stier O. B., *Committed to Memory. Cultural Mediations of the Holocaust*, Amherst–Boston 2003.

- Stróżyk Z., *W Krakowie i gdzie indziej* [w:] *Byli wówczas dziećmi*, oprac. M. Turski, Warszawa 1975.
- Strzelecki A., *Zagłada Żydów z Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Oświęcim 2014.
- Sturdy Colls C., *O tym, co minęło, lecz nie zostało zapomniane: Badania archeologiczne na terenie byłego obozu zagłady w Treblince*, „Zagłada Żydów. Studia i materiały” 2012, nr 8.
- Suljagić E., *Pocztówki z grobu*, przeł. A. Łasek, Wołowiec 2007.
- Swałek-Niewińska D., *Dla płaszcza, walizki i jabłka: zbrodnie na Żydach ukrywających się we wsiach Falkowa, Wieniec i Janowice w świetle powojennych dokumentów procesowych*, „Zagłada Żydów. Studia i materiały” 2008, nr 8.
- Swałek-Niewińska D., *Salomon Greiwer i Warsztaty Miejskie w Bochni*, „Zagłada Żydów. Studia i materiały” 2016, nr 12.
- Szarota T., *Okupowanej Warszawy dzień powszedni. Studium historyczne*, Warszawa 1978.
- Szatkowski W., *Goralenvolk. Historia zdrady*, Kraków 2012.
- Szatyn B., *Na aryjskich papierach*, Kraków 1983.
- Szejnert M., *Sława i infamia. Rozmowa z Bohdanem Korzeniewskim*, Londyn 1988.
- Szternfinkiel N. E., *Zagłada Żydów z Sosnowca*, Katowice 1946.
- Szuchta R., *Zabawy dzieci podczas wojny jako źródło do badań nad Zagładą* [w:] *Pola wolności*, A. Bartuś (red.), Oświęcim–Poznań 2020.
- Tacchi F., *Fascismo*, Firenze 2008.
- Tazbir J., *Pamięć i zapomnienie w historii* [w:] *Pamięć i działanie. Seminarium*, Warszawa 2001.
- Teler M., *Upadły amant. Historia Igo Szyma*, Warszawa 2021.
- Teler M., *Zagadka Iny Benity, AK-torzy kontra kolaboranci*, Warszawa 2021.
- Tischner J., *Filozofia dramatu*, Kraków 2006.
- Tischner J., *Myślenie według wartości*, Kraków 2005.
- Tołstoj L., *Wojna i pokój*, t. 1–3, przeł. A. Stawar, Warszawa 1979.
- Treterowa K., *Reportaż z mojego życia*, Wrocław 1972.
- Trojanowski K., *Świnie w kinie? Film w okupowanej Polsce*, Warszawa 2018.
- Tryczyk M., *Miasta śmierci. Sąsiedzkie pogromy Żydów*, Warszawa 2015.
- Tryczyk M., *Drzazga. Kłamstwa silniejsze niż śmierć*, Kraków 2020.
- Ugresić D., *Kultura kłamstwa (eseje polityczne)*, Wołowiec 2006.
- Van Hoyweghen S., *The disintegration of the Catholic Church of Rwanda: a study of the fragmentation of political and religious authority*, „African Affairs” 1996, 95(380).
- Vuković Ž., *Sarajewo – miasto atrapa*, przeł. I. Sawicka, Toruń 2002.

- Wachsmann N., *Historia nazistowskich obozów koncentracyjnych*, przeł. M. Antosiewicz, Warszawa 2016.
- Weitzman L. J., *Living on the Aryan Side in Poland. Gender, Passing, and the Nature of Resistance* [w:] *Women in the Holocaust*, D. Ofer, L. J. Weitzman (eds.), New Haven (CT) 1998.
- Welzer H., Moller S., Tschuggnall K., „*Opa war kein Nazi*”. *Nationalsozialismus und Holocaust im Familiengedächtnis*, Frankfurt am Main 2002.
- Welzer H., *Sprawcy. Dlaczego zwykli ludzie dokonują masowych mordów*, przeł. M. Kurkowska, Warszawa 2010.
- Wiaderny B., *Niechciana kolaboracja. Polscy politycy i nazistowskie Niemcy w lipcu 1940*, „Zeszyty Historyczne” (Paryż) 2002, z. 142.
- Wójcik M., *A ziemia się jeszcze ruszała*, „Zagłada Żydów. Studia i Materiały” 2010, t. 6.
- Wyka K., *Życie na niby. Pamiętnik po klęsce*, „Z pism Kazimierza Wyki”, H. Markiewicz, M. Wyka (red.), Kraków–Warszawa 1984.
- Yolk L., *Der Bayerische Episkopat und der Nationalsozialismus 1930–1934*, Mainz 1966.
- Ząbecki F., *Wspomnienia dawne i nowe*, Warszawa 1977.
- Zaborski M., *Czy bronić „zdrajców narodu”, „zbrodniarzy faszystowsko–hitlerowskich” i „Volksdeutschów”? Uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 25 maja 1946 r. w sprawie udziału adwokatów w procesach o zdradę narodu lub o rehabilitację wyłączonych ze społeczeństwa*, „Palestra” 2013, nr 1–2.
- Zaborski M., *Szkolenie „sędziów nowego typu” w Polsce Ludowej*, „Palestra” 1998, nr 42/1–2.
- Zaremba M., *Wielka Trwoga. Polska 1944–1947. Ludowa reakcja na kryzys*, Warszawa 2012.
- Zawistowski J. (red.), *Jaworzno. Zarys dziejów w latach 1939–1990*, Kraków 1996.
- Zbierzchowska A., *Niepamięć o egzekucji „Pohulanka” i próby jej rekonstruowania* [w:] *Obóz–Muzeum, Trauma we współczesnym wystawiennictwie*, M. Fabiszak, M. Owsiański (red.), Kraków 2013.
- Żbikowski A., *Lokalne pogromy Żydów w czerwcu i lipcu 1941 r. na wschodnich rubieżach II Rzeczypospolitej*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego” 1992, nr 2–3.
- Ziemer G., *Jak wychować nazistę. Reportaż o fanatycznej edukacji*, przeł. A. D. Kamińska, Kraków 2021.
- Zimbardo Ph., *Efekt Lucyfera. Dlaczego dobrzy ludzie czynią zło?*, przeł. A. Cybulko i in., Warszawa 2008.

Zimmerer K., *Zamordowany świat. Losy Żydów w okupowanym Krakowie*,
Kraków 2004.

Żyndul J., *Zajścia antyżydowskie w Polsce w latach 1935–1937*,
Warszawa 1994.